

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

ارز و نقش آن در تراز پرداخت های داخلی و خارجی در خلال سالهای 1362-1366

نویسنده: علیرضا حسین زاده نیک

استاد راهنما: صدرالله البرزی

استاد مشاور: علی اکبر عرب مازار، جواد پورمقیم

سال تحصیلی: اسفند 1368

توصیفگر: 161 ص . جدول ، نمودار . شماره بازیابی 11 الف.

واژگان کلیدی: سیاست ارزی / ایران / تراز پرداختها / ارز

چکیده:

هدف از تحقیق حاضر ، بررسی ارز و نقش آن در تراز پرداختهای داخلی و خارجی در خلال سالهای 62 تا 66 است و اطلاعات آن از طریق فیش برداری و مصاحبه گردآوری شده است. ارز و نرخ مبادله آن و عوامل ایجاد نوسان در نرخ مبادله ، تراز پرداختهای داخلی و خارجی ، سیاستهای حفظ و یا کنترل ارزش داخلی و خارجی ارز و بررسی این سیاستها در خلال سالهای 62 تا 66 و بالاخره وضعیت اقتصادی ایران از نظر اقتصاد بین الملل در طول این سالها ، از جمله مباحث اصلی تحقیق می باشند.

یافته ها نشان مید هد ، در طول سالهای 62 تا 66 افزایش نرخ رسمی و غیر رسمی ارز ، حاکی از کاهش ارزش پول داخلی نسبت به اسعار خارجی است ، بنابراین سیاست دولت در سال 57 و

بعداً در سال 59 مبنی بر جلوگیری از نوسانات ارزش ریال در مقابل دیگر ارزها با برقراری نرخ مبادله ای با سبدهی از ارزهای کارا و متداول جهان ، مناسب بوده است و چون در اکثر معاملات جهانی به جای واحدهای SDR از دلار استفاده می شود و در بازار داخلی نیز خرید و فروش کالاها ، بصورت دلاری آن بیان می شود ، لذا عوامل روانی و سودجویی و غیره باعث شده این سیاست کارایی خود را از دست بدهد.

استقراض خارجی و سرمایه گذاری خارجی از جمله منابع تأمین کسری بودجه است. در استقراض خارجی باید میزان نرخ بهره باز پرداخت وام ، کمتر از میزان نرخ تورمی محاسبه شده برای سالهای بازپرداخت باشد ، در این صورت آثار منفی آن تعدیل بیشتری می یابد . سرمایه گذاری خارجی در صورتی مفید است که در امور زیربنایی اقتصادی باشد که این عمل بدلیل چندگانه بودن نرخ ارز و نوسانات آن کمتر صورت می گیرد. بنابراین اعلام یک نرخ ارزی ثابت برای سرمایه گذاری خارجی، ضروری است .

همچنین باید با گسترش صادرات و روند جایگزینی واردات ، به تعادل در تراز خارجی و با اتخاذ سیاست انقباضی به تعادل داخلی دست یافت . هر چند در طول سالهای مورد مطالعه ، دولت با برقراری تسهیلاتی ، صادرات غیر نفتی را ترغیب نمود ولی بدلیل حجم کم آن درمقابل صادرات کل (نفت و گاز و غیره) نتوانست موجب تعادل در تراز خارج میگردد.

کاهش ارزش پول در ایران که به دلیل تورم موجود حاصل شده ، نه تنها ، تولید و صادرات را افزایش نداده ، بلکه به دلیل وابستگی شدید صنایع کشور به داده های وارداتی ، تولید را نیز مختل نموده است. لذا بدلیل کاهش توان تولید در کشور ، سیاستهای پولی و ارزی در این زمینه نمی تواند نقش مهمی را بازی کند.